

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 7-8/2017

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Analýza a interpretace historických pramenů v učebnicích dějepisu a v praxi / Denisa Labischová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Komenský : odborný časopis pro učitele základní školy -- ISSN 0323-0449 -- Roč. 141, č. 3 (březen 2017) (2016/2017), s. 12-17.

Autorka se v článku zabývá metodou analýzy a interpretace historických pramenů ve výuce dějepisu. Srovnává dějepisnou výuku založenou na pramenech v zahraničí a České republice. Dosavadní empirické výzkumy se zaměřovaly především na dílčí aspekty využití pramenů ve vyučování a na různé úrovně chápání pramenných informací žáky. V českých učebnicích pro základní a střední školy dosud stále převažuje tradiční pojetí učiva a práce s prameny sehrává spíše okrajovou roli.

dějiny ; učebnice ; dějepis ; analýza ; interpretace ; praxe ; empirický výzkum ; výsledek výzkumu ; učivo ; výuka ; srovnávací analýza ; komparace ; střední škola ; základní škola ; žák ; informační pramen ; Česká republika ; Evropa ; prameny

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/459285>

2.

Arteterapie v primární prevenci sociálně patologických jevů u pubescentů / Jana Zouharová-Dobruská -- cze

In: Arteterapie : časopis České arteterapeutické asociace se zaměřením na arteterapii, artefiletiku, muzikoterapii a dramaterapii -- ISSN 1214-4460 -- Roč. 2005, č. 9 (2005), s. 32-39.

Popis průběhu a výsledky kvalitativního evaluačního výzkumu, jehož cílem bylo zjistit, jak arteterapie v rámci tematicky vedených jednotek působí na jedince - pubescenty, zda dokáže posunout jejich postoje, hodnoty a názory žádoucím směrem a zda je vybraná témata, výtvarné a doplňkové aktivity dokáží

zaujmout. Sledován byl soubor čtyř žáků ve věku 13-14 let, pro čtyři sezení byla vybrána témata násilí a vandalismus, rasismus, sexualita a závislosti, použity byly různé výtvarné techniky a materiály, tvůrčí činnosti dopňovala diskuse nad tématem. Účastníci arteterapeutický kroužek na závěr zhodnotili.

arteterapie ; sociální prevence ; působení ; adolescent ; mládež ; změna postoje ; násilí ; rasismus ; sexualita ; závislost ; výtvarné techniky a materiály ; výsledek výzkumu ; kvalitativní výzkum

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462010>

3.

Friluftsliv : cítit blízkost přírody / Helga Synnevåg Løvoll ; [Překladatel] Daniela Zounková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Gymnasion : časopis pro zážitkovou pedagogiku -- ISSN 1214-603X -- Roč. 9, č. 17 (2015), s. 13-16.

Autorka představuje norský způsob setkávání se s přírodou, tzv. friluftsliv. Jedná se o složeninu slov fri (volný, svobodný), luft (vzduch) a liv (život). Přenesený význam tohoto pojmu zahrnuje hluboké prožitky s transcendentálními i emočními podtóny. Článek se zabývá pozitivním vlivem friluftslivu na lidskou psychiku a její důležitost v osobnostním rozvoji. Friluftsliv je také součástí výuky na norských základních školách. Ve vysokoškolském vzdělávání figuruje v první řadě jako pedagogický směr, věnuje se převážně tomu, jak hodnoty friluftslivu předávat nejrozličnějším skupinám v rámci organizované činnosti, přičemž hlavní roli hrají prožitky a jejich reflexe.

příroda ; volný čas ; pedagogika zážitku ; psychika ; rozvoj osobnosti ; základní škola ; vysoká škola ; pedagogické směry ; Norsko ; pobyt v přírodě ; prožitek ; reflexe

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461570>

4.

Investigating with Concept Cartoons : practical suggestions for using concept cartoons to start student investigations in elementary school and beyond / Ed van den Berg, Patricia Kruit -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Scientia in educatione -- ISSN 1804-7106 -- Roč. 8, č. Special issue (2017), s. 129-138.

Pojmové komiksy mohou být ve výuce fyziky využity k diagnostikování miskoncepcí a ke stimulaci diskuse o základních pojmech a jevech. Další využití, které nabízí tento příspěvek, spočívá v tom, že učitel může prezentovat komiks a žáky poté vyzvat, aby se zamysleli nad experimentem, během něhož později prozkoumají jev zobrazený v komiksu. V článku je popsána příprava učitele na výuku využívající komiks posledně uvedeným způsobem, průběh lekce a experimentů. Určeno pro výuku fyziky na základních školách.

výuka ; fyzika ; pojem ; kreslený seriál ; diagnostika ; chyba ; příprava na vyučování ; vyučovací hodina ; experiment ; badatelsky orientovaná výuka

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/459690>

5.

Jak rozhybat mladou generaci? : pomoci může škola / Romana Slaninová -- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 25, č. 25 (2017), s. 3.

Současné děti se pohybují méně, než tomu bylo u předchozích generací. Iniciativa Vím, co jím a piju připravila dotazníkové šetření zaměřené na pohybové a stravovací návyky českých školáků. Z něho vyplynulo, že více než polovina dětí ve věku 11 až 15 let sleduje televizi nebo sedí u počítače dvě a více hodin denně. Přitom se jedná o čas, který by mohly využít k pohybovým aktivitám. Škola by měla žákům nabídnout různé pohybové aktivity a vysvětlit důvody, proč má pohyb v lidském životě význam. Užitečnou pomůckou se může stát takzvaná Pyramida pohybu poskytující přehled o tom, jak je určitý typ pohybu náročný, kdy je vhodné se mu věnovat a hlavně kolik ho dospívající organismus potřebuje.

základní škola ; sport ; činnosti mimo vyučování ; děti školního věku ; žák ; volný čas ; pohyb ; pohybová výchova ; dotazník ; stravovací zvyklosti ; pasivita ; aktivita ; aktivizující metoda ; televize ; počítač

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/459712>

6.

Junior univerzita mladých záchranářů / Jan Karger -- cze

In: Archa : zpravodaj o výchově a využití volného času dětí a mládeže -- ISSN 1212-5016 -- Roč. 18, č. 4 (2017), s. 8-9.

Vzdělávací projekt Junior univerzita mladých záchranářů, který nabízí Ústřední hasičská škola Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Jánské Koupele, je zacílen na skupinu žáků základních škol ve věku 11-13 let. Junior univerzita je koncipována jako multidisciplinární. Cílem je přesvědčit žáky, že přírodní vědy a technika jsou perspektivní a využitelné v praxi. Výuka je plánována s důrazem na praktickou činnost a je doplněna o zajímavé exkurze. Koncept projektu simuluje průběh studia na vysoké škole formou odpovídající úrovni cílové skupiny.

žák ; základní škola ; volný čas ; vzdělávací projekt ; aktivita ; zájmová činnost ; mezioborový přístup ; výuka ; praktická práce ; exkurze ; přírodní vědy ; technický předmět ; záchranáři ; věk 11-13

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461534>

7.

**Koncepce a kritéria výběru učebnice cizího jazyka / Petra Jeřábková -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy: 11**

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 60, č. 5 (2016/2017), s. 3-8.

Výběr učebnice rozhoduje o tom, zda bude výuka pro žáky zajímavá, a často ovlivňuje i výsledky učení a cíle výuky. Při výběru učebnice je třeba si ověřit, že učebnice odpovídá stanoveným cílům výuky, je zaměřena na danou cílovou skupinu a je přiměřeně náročná. V otázce volby mezi tuzemskými dvojjazyčnými učebnicemi a zahraničními jednojazyčnými se autorka přiklání k první skupině učebnic, které mohou být doplněny o autentické texty. V závěru předkládá návrh koncepce učebnice cizího jazyka a kritérií jejího výběru.

učebnice ; cizí jazyk ; cíl výuky ; působení ; učení ; výběrové kritérium ; koncepce ; přiměřenost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461372>

8.

Mediků berou čím dál méně / Radka Kvačková -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 30, č. 106 (9.V.) (2017), s. 14.

Autorka v příspěvku reaguje na skutečnost, kdy v Česku chybí lékaři, ale lékařské fakulty přijímají stále méně tuzemských studentů a naopak přijímají stále více cizinců samoplátců. Autorka hledá příčiny tohoto stavu a svá tvrzení opírá o údaje ze statistik ministerstva školství.

student ; medicína ; přijetí do školy ; lékař ; vysoká škola ; tuzemský student ; zahraniční student ; ministerstvo školství ; statistická data ; vysokoškolské studium ; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ; Česko ; samoplátce ; lékařská fakulta ; tvrzení

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461640>

9.

Návštěva v alternativní Scio škole / Veronika Zavřelová -- cze

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 64, č. 4 (duben) (2017), s. 20-21.

V České republice fungují zatím čtyři Scio školy (Praha - 2, Brno, Olomouc). Autorka prezentuje filozofii těchto alternativních škol, způsob jejich zakládání, koncept soukromých základních škol Scio a jejich organizační strukturu. Navštívila Scio školu na Pošepného náměstí v Praze 11 a popisuje její systém výchovy a vzdělávání, metody a formy výuky, která neprobíhá tradičním způsobem, a konkrétně průběh hodiny angličtiny a matematiky. Škola se výrazně odlišuje od tzv. tradiční školy a rodiče by se měli plně ztotožnit se směřováním a způsobem výuky, aby později nedocházelo k rozčarování z jiných představ.

škola ; škola požadující školné ; soukromá škola ; alternativní škola ; inovace ve vzdělávání ; experimentální pedagogika ; vyučovací metoda ; strategie učení ; učení řešením problémů ; projektová metoda ; forma výuky ; organizace výuky ; bezročníkový systém ; Praha 11 (Česko) ; Scio škola

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461787>

10.

Někdy se těžko pozná, kdo je z jaké planety / Miroslav Janek, Michal Roškaňuk ; [Autor interview] Matyáš Zrno -- cze

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 23, č. 5 (květen 2017) (2017), s. 8-13.

Rozhovor s Miroslavem Janekem (režisérem) a Michalem Roškaňukem (autistou, který trpí Aspergerovým syndromem) o společně vytvořeném filmu o dětech s poruchou autistického spektra. Film s názvem Normální autistický film je oceňován v České republice i v zahraničí. Oba autoři si nejvíc cení toho, že měli možnost přiblížit společnosti trochu jiný svět autistických dětí. Michal Roškaňuk hovoří o organizaci Adventor, která pomáhá autistům, jejich rodičům, odborníkům a funguje na principu společenské inkluze. Také charakterizuje chování autistů, jejich reakce na různé situace. Miroslav Janek hovoří o nových zkušenostech s natáčením, které bylo podle jeho názoru jednodušší než s běžnými lidmi, protože autisté neměnili své chování v přítomnosti kamery.

dítě ; autistický jedinec ; postižený ; duševní nemoc ; mentální handicap ; autismus ; dokument ; film ; dokumentární film ; interview ; chování ; Aspergerův syndrom ; režisér

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/459654>

11.

Peter Chelčický und Johann Amos Comenius = Petr Chelčický a Jan Amos Komenský : vom Gedanken der Gewaltfreiheit zum Konzept einer universalen Toleranz : od myšlenky nenásilí ke konceptu univerzální tolerance / Jan Čížek -- ger

In: Acta Comeniana : archiv pro bádání o životě a díle Jana Amose Komenského = internationale Revue für Studien über J.A. Comenius und Ideengeschichte der Frühen Neuzeit = international review of Comenius studies and early modern intellectual history -- ISSN 0231-5955 -- Roč. 29 (53), č. 53 (2015), s. 41-60.

Studie se zaměřuje na postoje k násilí v dílech dvou významných představitelů českého filozofického myšlení, Chelčického a Komenského. Soustředuje se na paralely i přímou kontinuitu těchto postojů. Nejprve zkoumá vrcholné Komenského dílo, poté následuje analýza Chelčického názorů a jejich porovnání s názory Komenského. Dospívá k názoru, že veškeré analogie mezi postoji obou myslitelů je možné vztáhnout pouze na Komenského raná díla, vrcholné Komenského názory jsou komplexnější a zahrnují nejen fyzické násilí, ale i boj duchovní.

násilí ; postoj ; názor ; dílo ; komparace ; dějiny filozofie ; koleniologie ; Chelčický, Petr ; Komenský, Jan Amos ; Chelčický, Petr,

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461790>

12.

Počet evidovaných dětských skupin se už vyšplhal na tři sta -- cze

In: Práce & sociální politika : noviny Ministerstva práce a sociálních věcí -- ISSN 0049-0962 -- Roč. 14, č. 5 (2017), s. 2.

Dětské skupiny jsou určeny pro děti od jednoho roku až do zahájení povinné školní docházky. Zájem o tuto službu narůstá. Projekt Podpora implementace dětských skupin funguje pod MPSV a nabízí prostřednictvím krajských metodických poradenství a podporu při založení dětské skupiny. MPSV spravuje evidenci poskytovatelů dětských skupin. V článku jsou uvedeny webové stránky s odkazy.

dítě ; předškolní dítě ; předškolní věk ; předškolní výchova ; projekt ; poradenství ; péče o dítě ; Česká republika ; dětská skupina ; ministerstvo práce a sociálních věcí ; věk 1-6 ; evidence

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461667>

13.

Posttraumatická stresová porucha u dětí a dospívajících / Jana Kocourková, Jiří Koutek -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 21

In: Česká a slovenská psychiatrie : časopis České psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrickej spoločnosti SLS -- ISSN 1212-0383 -- Roč. 113, č. 3 (červen 2017) (2017), s. 128-131.

Traumatizace u dětí a adolescentů je závažná okolnost, která má dopady v biologické i psychosociální oblasti. Dlouho převládala představa, že děti na trauma snadněji zapomenou, ale bylo zjištěno, že jejich reakce jsou stejně závažné jako u dospělých. Naopak diagnostika i terapie je zejména u menších dětí komplikovaná v důsledku vývojové úrovně dítěte v emoční, kognitivní i vztahové oblasti. Autoři dále podávají informace o diagnostice, terapeutických přístupech a forenzních aspektech posttraumatické poruchy u dětí a mládeže (role soudních znalců z oboru psychiatrie, pokud je porucha důsledkem trestného činu).

pedopsychiatrie ; pedopsychologie ; handicap ; dítě ; adolescent ; diagnostika ; trauma ; traumatizované dítě ; přístup

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461446>

14.

Vliv klimatu školní třídy a jejího socioekonomického složení na občanské znalosti a postoj k volební účasti = The impact of open classroom climate and classroom socio-economic composition on civic knowledge and attitudes towards voting / Aleš Kudrnáč -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociologický časopis = Czech sociological review -- ISSN 0038-0288 -- Roč. 53, č. 2 (2017), s. 209-233.

Je známo, že socioekonomický status rodiny ovlivňuje občanské znalosti dětí a jejich postoj k volební účasti, a že nejmenší volební účast je mezi voliči z nižších sociálních vrstev. Článek se věnuje úloze školy při odstraňování rozdílů v postojích k občanským aktivitám mezi žáky z různých sociálních vrstev. Zkoumá, zda otevřené klima třídy (klima otevřené diskuze ve třídě) a socioekonomický status třídy ovlivňují úroveň občanských znalostí a postoj k volební účasti u žáků. Ukázalo se, že efekt třídního klimatu i složení třídy vysvětluje úroveň občanské znalosti a postoj k volební účasti u žáků, ale nijak je neovlivňuje. Diskuze se zabývá otázkou, jaké politické konsekvence mohou mít v dlouhodobější perspektivě různé vzdělávací trajektorie.

žák ; socioekonomický status ; občanství ; občanská výchova ; postoj žáka ; volby ; participace ; klima třídy ; diskuse ; sociologický výzkum ; Česká republika ; volební účast

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461611>

15.

Záchytný bod jménem třídní učitel / Jitka Neradová -- cze

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 64, č. 6 (červen) (2017), s. 22.

Tématem článku je role třídního učitele. Třídnictví by mělo být přidělováno na základě specifika třídy. Situace ve škole ale není vždy takto jednoznačná, v současné personální nouzi se stane třídním učitelem ten, kdo je zrovna volný. Role třídního učitele je velmi specifická v tom, že může třídu vést, stmelovat a řídit nebo také deparťovat, trestat a rozklížit. Učitel si musí vztah s přidělenou třídou vybudovat. Důležitou prací třídního učitele je komunikace s rodiči (třídní schůzky), dále třídnické hodiny, vedení dokumentace; třídní učitel slouží jako pomocník i nárazník před ostatními učiteli i veřejností. Autorka doporučuje certifikovaný seminář pro třídní učitele v rámci chystaných atestací.

škola ; školní prostředí ; třídní učitel ; třída ; vedení třídy ; klima třídy ; role učitele ; chování učitele ; výchovné působení ; postoj učitele ; postoj žáka ; vztah učitel-žák ; pedagogická komunikace ; výchovně vzdělávací praxe ; třídní schůzka ; spolupráce ve výchově

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461445>